

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Solutio rationum prioris sententiæ. c. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

vera: hoc autem, præterquam quod manifeste absurdum est, doctrinæ Arist. aperte aduersatur, quia in his contradictionibus putat, non alteram partem esse veram & alteram falsam, sed utramque veram vel falsam.

Retorqueretur eadem ratio.

16 Tertia ratio ex principiis Arist.

Deinde retorquero argumentum, & probo utramque partem contradictionis esse falsam: nam si enunciatio affirmans est falsa, quia determinate affirmat, quod ambiguum est, eadem ratione negans erit falsa quia negat quod ad utrumque anceps est: quia non dicit, non fore, quod non futurum est, sed non fore, quod futurum; aut non futurum est, quare ipsemet Arist. ex suis etiam principiis redargui, & convinci facile potest. Tertio contra eundem ex ipsius principiis sic arguo, si in vniuersalibus contradictionibus hoc est, de subiecto vniuersali, & communi altera est vera distincte, altera falsa, ut in præcedentibus capitibus lib. 1. de interpretatione & in illo 8. in principio docuerat Arist. sit, ut in singularibus idem sit dicendum, id quod exemplo perspicuum fiet. Nam hæc propositio, *Omnis homo mortaliter peccabit cras*, & hæc aliquis homo non peccabit mortaliter cras, sunt contradictoria, & ex sententia Arist. altera illarum distincte falsa, altera vera: est enim contradictio vniuersalis: quod si aliqua ex illis est distincte falsa, manifestum est, esse vniuersalem illam, *Omnis homo peccabit mortaliter*: credendum enim est, in tota Ecclesia Dei aliquem cras immutem futurum à peccato mortali deinde altera particularis debet esse vera, cumque subiectum in vniuersali affirmante secundum regulas logicorum supponatur distributius, & per descensum (ut aiunt) copulatiuum falsitas illius debeat deprehendi, ex eo quod aliqua singularis sit falsa, sequitur in contradictoria subiectum supponi determinate: ac proinde eius veritatem esse probandam descensu, ut aiunt, distinctione, ex eo quod aliqua singularis distincte vera sit. Nam si solum esset confuse vera, aut falsa, nulla singularis esset vera: quare nec illa particularis: quæ omnia ex logicis notissima sunt, & extra controuersiam: & id eo prolixius non sunt confirmanda. Ergo sub hac, *Aliquis homo mortaliter peccabit*, si ea est vera, debet esse aliqua singularis, ut *Petrus peccabit*, quæ sit vera: ac proinde in singularibus de futuro contingenti datur aliqua propositio distincte vera. Constat igitur nec secundum fidem nostram, nec secundum rationem philosophicam, & naturalem veram esse sententiam Arist. ut à nobis superius explicata est.

CAPVT IV.

Solutio rationum prioris sententiæ.

Iam vero argumenta sententiæ Arist. diluamus. Ad prius dicimus, necessariam quidem esse indifferentiam, ut res dicantur cum libertate euenire, tum etiam indifferentiam pugnare cum determinatione: sed non quamuis indifferentiam esse necessariam ad contingetiam, neque quamuis indifferentiam opponi cuius determinationi. Est igitur duplex indifferentia ad utramque partem contradictionis: quæ quam posuit Arist. & explicatur recte per duas propositiones, quas vocant de inesse hoc modo: res est indifferens, & suspensa ad fore, & non fore, ita, ut in se sic pendeat fore, sicut non fore, & hæc quidem pugnat cum determinata veritate alterius partis: quoniam in re cum hac indifferentia non magis est fore, quam non fore: ut

Quæ indifferentia requiritur ad libertatem & contingetiam futurorum.

ARTIC. XIII.

autem sit determinate & distincte veritas, altera pars distincte futura est. Hanc vero indifferentiam & suspensionem existimo non esse necessariam ad libertatem arbitrij: imo arbitrio impossibile, & contra fidem nostram, ut præcedentibus capitibus probatum est. Si quidem constat ex scientia, & prædictione Dei libertate nostra alteram partem distincte esse futuram: hæc autem determinatio non lædit aliquo modo libertatem nostram: quare nec aduersatur indifferentiæ, quæ ad libertatem necessaria est, & deinde explicabitur. Nam cum res futura determinate, ex libertate nostra futura sit, & inde ortum habitura, nullam ipsi vim, aut necessitatem inferre potest. Altera igitur indifferentia est, quæ explicatur per viam propositionem de inesse, & alteram de possibili hoc modo arbitrium peccabit, potest, aut poterit non peccare, & contra. Cum hæc autem indifferentia constare etiam potest determinatio futuri, hoc est, alteram partem distincte de facto futuram esse: nihil enim obest, quo minus aliquid sit re ipsa distincte futurum & illud possit non fore, hæc igitur satis est ad statuendam plenam arbitrij libertatem, nam alio priori modo, ut indifferentia est impossibilis, ita etiam libertas: ergo nihil adiunxit libertatis ex eo, quod dicamus futura, esse determinate, aut distincte vera. Ex quo etiam Deus futura nostri arbitrij distincte cognoscere potest, tamen si indifferens sit & liberum ad oppositum. Sed obseruandum est, cum dicimus, futura esse distincte, & determinate futura cum potentia ad opposita, non tantum hanc determinationem esse in effectu, sed etiam dici respectu causæ, non quod in causis sit nunc aliquid inclinans necessario, & per modum naturæ ad illam partem, sed quod sit, vel futurum sit aliquid in causa, cum quo illa de facto ita sit operatura, ut possit nihilominus oppositum facere, & quia voluntas præueniri debet tali cogitatione ex hac aut illa causa, qua posita, reuera consentiet, etiam si posset non consentire, & cogitationi repugnare, in quo integra nostra libertas saluatur.

Ad posteriorem rationem Arist. respondeo, posita veritate de futuro, aut scientia Dei, quod idem est, sequi aliquam necessitatem in operatione, sed consequentem, non antecedentem, quæ nihil voluntati nostræ adimit libertatis. De qua re quia disp. 68. plura dicturi sumus, ut conciliemus scientiam Dei, & veritatem illius, atque rerum, & propositionum (quod idem est) cum arbitrio nostro, hæcenus dicta sufficiant.

19 Quia si determinatio in causa futuri constituitur, voluntas futura non potest esse libera.

Veritas futura non determinat in causa futuri constituitur.

DISPUTATIO LXVII.

An futura sub conditione, Deo certo cognoscuntur.

Quorundam Theologorum nostri temporis opinio, c. 1. Non minus certo futura sub conditione, quam absolute futura à Deo cognoscuntur, auctoritate probatur, c. 2. Eadem sententia ratione confirmatur, c. 3. Diluuntur argumenta oppositæ opinionis, c. 4.

CAPVT I.

Quorundam Theologorum nostri temporis opinio.

Tamet si antiqui Scholastici nullam huius controuersie mentionem fecerint, nec multis ante annis in Scholis ea ceperit disputari: digna tamen profecto est, ut diligenter examineur: cum ut ea, quæ de scientia Dei difficilia sunt, ex acde pertra-